Lietas arhīva Nr. K29-0243-19/8
ECLI:LV:RLPT:2019:0520.11088000916.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019. gada 20. maijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese G.Čepule,
piedaloties prokurorei K.Carevai, aizstāvei I.Betkerei,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu, kurā /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kāds paredzēts Krimināllikuma 175. panta pirmajā daļā.

Aprakstošā daļa

Lietā iesniegta vienošanās starp apsūdzēto un prokuroru par nosakāmo sodu. Tiesa konstatēja, ka /pers. A/ izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību), un proti:

/pers. A/ 2016. gada 1. janvārī laika posmā no plkst.21.00 līdz plkst.21.30, atrodoties dzīvoklī /adrese A/, mantkārīgu motīvu vadīts, izmantojot apstākli, ka /pers. B/ un /pers. C/ izgāja no dzīvokļa, nolēma nozagt /pers. B/ un /pers. C/ piederošas mantas.

Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /pers. A/ no dzīvokļa slepeni paņēma /pers. B/ piederošo portatīvo datoru Acer Aspire EUR 430 vērtībā, portatīvo datoru HP Stream EUR 279 vērtībā ar tajā pievienoto Bite interneta modemu EUR 50 vērtībā un /pers. C/ piederošo mobilo telefonu Sony Ericsson EUR 20 vērtībā ar tajā esošo mobilā sakaru operatora SIA "Bite Latvija" SIM karti EUR 5 vērtībā un pameta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas vietu, lai ar nolaupīto mantu rīkotos pēc saviem ieskatiem.

Tādejādi ar savām darbībām /pers. A/ slepeni nolaupīja /pers. B/ un /pers. C/ piederošu kustamu mantu EUR 784 vērtībā.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu - mazāk smagu noziegumu, kas paredzēts Krimināllikuma 175. panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

Krimināllieta tiesā sākotnēji tika iesniegta vienošanās procesa kārtībā, iesākts rakstveida process, taču pamatojoties uz cietušo iesniegumu, krimināllietas izskatīšana turpināta mutiskā kārtībā. Lietas dalībnieki – apsūdzētais un pārmaiņus cietušie ir ignorējuši ierašanos uz tiesas sēdēm, pašam /pers. A/ tika grozīts drošības līdzeklis uz apcietinājumu. Tad, kad /pers. A/ jau bija sasniedzams, abi cietušie izvairījās no ierašanās. Izvērtējot tos argumentus, ko cietušie kopīgā iesniegumā ir minējuši, prasot mutisku procesu, - grib paskatīties uz apsūdzēto un saņemt zaudējumu atlīdzinājumu uzreiz, no lietas būtības spriežot un izsakoties tiesas sēdē (uz ko /pers. A/ nebija ieradies), apliecināja, ka viņi ir savstarpēji pazīstami, nav piespiežams un ir mazticams, ka apsūdzētais var kaitējumu samaksāt uzreiz sēdes laikā un kriminālprocesā atlīdzības saņemšanas jautājumi nemainīgi risināmi arī cietušiem prom esot. /pers. A/ atzinis cietušajiem nodarītos zaudējumus, kompensācijas izmaksas pienākums nemainīgi saglabājas arī šai gadījumā. Ņemot vērā arī to, ka cietušie jau ne vienu reizi vien nav ieradušies uz sēdi, nav prognozējams, vai viņi ieradīsies arī uz vēl turpmākiem aicinājumiem, ņemot vērā to, ka apsūdzētajam ir terminēts apcietinājumā atrašanās laiks, tiesa nolēma nepieļaut tālāku kriminālprocesa novilcināšanu un pabeigt iztiesāšanu bez cietušo klātbūtnes, viņu iesniegumā minēto mutveida procesa prasījuma ieņemšu izbeigšanās dēļ un novēršot tālāku procesa novilcināšanu. Tiesa turpināja lietas iztiesāšanu vienošanās procesā, bet mutveida tiesas izmeklēšanā.

Apsūdzētais /pers. A/ tiesas sēdē apstiprināja, ka viņam ir saprotama apsūdzība un atzina savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā, uzturēja lūgumu par pierādījumu pārbaudes neveikšanu tiesas izmeklēšanā, apliecināja, ka viņam ir saprotama šīs kārtības būtība, procesuālā kārtība un sekas, pilnībā atzina cietušo pieteiktās kaitējuma kompensācijas. Apliecināja, ka vienošanos parakstījis apzināti un labprātīgi, saprot tās sekas un piekrīt, ka tā tiks ievērota tiesas spriedumā. Klātesošā aizstāve un prokurors atbalstīja vienošanās ievērošanu tiesas spriedumā. Nekādi iebildumi netika pausti.

No 28.09.2018. noslēgtās vienošanās un lietas materiāliem ir redzams, ka apsūdzētais /pers. A/ ir iepazīstināts ar vienošanās procesa būtību, savām tiesībām un ar konkrētās vienošanās būtību un iespējamām sekām, pilnībā piekrīt vienošanai konkrētajā lietā. Vienošanās protokolā atreferēts izdarītais noziedzīgais nodarījums, apsūdzētā personu raksturojošā informācija, soda izvēles motivācija:

Nosakot sodu, ņemts vērā Krimināllikuma 35. pantā definētais soda mērķis aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Ņemti vērā Krimināllikuma 46. pantā definētie soda noteikšanas vispārīgie principi. Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otro daļu, nosakot soda veidu, ņemti vērā noziedzīgā nodarījuma raksturs un nodarītais kaitējums.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu apsūdzētā /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums, kas paredzēts Krimināllikuma 175. panta pirmajā daļā, kvalificējams kā mazāk smags noziegums, atreferēta attiecīgā panta sankcija.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešo daļu, nosakot soda mēru, ņemti vērā atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu tiesa ņem vērā apstākļus, kuri likumā nav paredzēti, un tiesa atzīst par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli vaļsirdīgu atzīšanos noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un izdarītā nožēlošanu, kas ir fiksēta lietā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. pantu apsūdzētā atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, kā arī, ņemot vērā noziedzīga nodarījuma raksturu, tā sekas un apsūdzētā personību, ar /pers. A/ panākto vienošanos, prokurors apņemies lūgt tiesai /pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 175. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un piespriest sodu: piespiedu darbu uz 200 stundām. Šādu vienošanos prokurors uzturēja arī tiesas sēdē.

28.09.2018. Ierosinājumā par vienošanās pastiprināšanu un soda piespriešanu prokurors ir papildus atreferējis vienošanās fakta esamību, norādījis ziņas par drošības līdzekli, uzskaitījis lietā esošos un /pers. A/ vainu pierādošos pierādījumus, kaitējuma kompensācijas apmērus, kas piedzenami no /pers. A/, lietiskos pierādījumus un izteicis lūgumu apstiprināt vienošanos.

Tiesas ieskatā no lietas materiāliem un vienošanās protokola ir adekvāti izklāstīti visi noradītie apstākļi, motīvi un izdarīti pareizi secinājumi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 35. un 46. pantu, nosakot soda veidu jāņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, soda mērķi, bet nosakot soda mēru - atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā mazāk smags noziegums. Izdarīts

noziedzīgs nodarījums, kas vērsts pret īpašumu un apdraud mantas īpašnieka valdījuma un lietojuma tiesības, un tiesības brīvi rīkoties ar mantu. Tāpat tiesa vērtē nolaupītas mantas vērtību, kā arī izdarītās zādzības veidu. Ar noziedzīgo nodarījumu nodarīts salīdzinoši liels mantiskais zaudējums cietušajai /pers. B/. Par zaudējumu atlīdzību ne pilnībā, ne periodisku maksājumu veidā ziņu nav, vienošanās protokolā un tiesas sēdē apsūdzētais paudis nostāju par kaitējuma kompensācijas apmaksu, to atzīstot un solot atlīdzināt cietušajiem.

Noskaidroti apsūdzētā /pers. A/ personu raksturojošie dati: – 9.klašu izglītība, strādā gadījuma darbus kā autopulētājs, neprecējies, apgādībā esošo personu nav, deklarētā dzīvesvieta /adrese B/, iepriekš nav sodīts. Par savu neattaisnoto prombūtni paskaidroja, ka ir baidījies ierasties, neko nezina par to, ko tiesai ziņojusi viņa radiniece, tagad esot visu sapratis un vairs neizvairīsies no soda izpildes.

Krimināllikuma 175. panta pirmās daļas sankcija paredz alternatīvus soda veidus – brīvības atņemšana uz laiku līdz diviem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, no kā tiesa izvēlas vienu no soda veidiem un attiecīgi atbilstošu soda mēru.

Apsūdzētais /pers. A/ nav sodīts, zādzību izdarījis dzīvoklī, kur uzturējās, izmantojot saimnieku prombūtni, bet vainu atzina, piekrita vienkāršākam procesa veidam, kas pats par sevi nav atbildību mīkstinošs apstāklis, bet ir vērtējams par labu apsūdzētajam izvēloties vienošanos, atzina pieteiktās kaitējuma kompensācijas. Nevar izslēgt to, ka izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam bijis gadījuma raksturs. Nav ziņu, ka laikā no šī noziedzīga nodarījuma veikšanas būtu veikti jauni krimināli sodāmi nodarījumi.

Lai gan apsūdzētajam radās grūtības ar labprātīgu ierašanos uz tiesu, tomēr tas ir vairāk bāzēts uz viņa zemo juridisko zināšanu līmeni, tiesas sēdē jau viņam bija klāt aizstāvis un nostāja un situācijas izpratne jau bija vēlamākā līmenī. Iepriekš nepildīto procesuālo pienākumu rezultātā viņam tika piemērots apcietinājums, kas nav sods pats par sevi, bet pietiekami ietekmīgs audzinošs līdzeklis un nešaubīgi arī ir procesuālo pienākumu izpildes panākšanas veids.

Tādejādi, izvērtējot nodarījuma raksturu, smaguma līmeni, tā vēršanu tikai pret personas īpašumu, apsūdzētā personu, izteiktās pozitīvās apņemšanās secināms, ka ir iespēja un ir lietderīgi viņam piemērot tieši vienošanās protokolā norādīto piespiedu darba sodu. Nav iebildumu arī pret tā apmēru tuvinātu maksimālajam apmēram. Maksimālā soda apmērs būtu pārāk bargs sods, bet tuvinot minimālajam, tas būtu pārāk maigs sods.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. pantu soda termiņā ieskaitāms /pers. A/ apcietinājumā pavadītais laiks no 2019. gada 22. aprīļa līdz 20. maijam – 29 dienas, kas atbilst 232 piespiedu darba stundām un ļauj uzskatīt sodu par izciestu.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu atcelt, atbrīvojot viņu tiesas zālē.

Par cietušiem kriminālprocesā atzīti /pers. B/, kura pieteikusi kaitējuma kompensāciju 759,00 EUR apmērā, kas atbilst zagtā Acer Aspire, portatīvā datora HP Stream ar tajā pievienoto Bite internēta modemu vērtībai un /pers. C/, kurš pieteicis kaitējuma kompensāciju 25 EUR par mobilo telefonu Sony Ericsson ar tajā esošo mobilā sakaru operatora SIA "Bite Latvija" SIM karti. Par uzrādīto summu šaubu nav, jo modelis atbilst augstai tirgus cenai, ko ir tiesīga prasīt cietusī. Tādēļ nav šaubu par nosaukto summu, kuru nosauca liecībās cietusī un minēto summu uzturējusi visa kriminālprocesa izskatīšanas gaitā un ir pieteikta saprātīgos apmēros. Apsūdzētais uzrādīto prasījumu ir atzinis pilnībā un piekritis to atlīdzināt piedziņas veidā un ir informēts, ka tas tiks paredzēts spriedumā. Saskaņā ar likumu, katram ir pienākums atlīdzināt tos zaudējumus ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību ir nodarījis. Manta nav atgūta vai veikts jebkāda veida atlīdzinājums. Zaudējumi ir cēloniskā sakarā ar apsūdzētā veiktām prettiesiskām darbībām prettiesiski izņemot cietušiem piederošās mantas no viņas likumīga valdījuma bez atļaujas un bez atlīdzības, tādējādi /pers. A/ ir pienākums atlīdzināt prasīto summu, kas spriedumā ir piedzenama no viņa par labu cietušajiem.

Apsūdzētajam tiesas sēdē tika nodrošināta aizstāvja palīdzība. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84. panta otro daļu un 368. panta pirmo daļu advokātam no valsts budžeta izmaksātā darba atlīdzība kā procesuālie izdevumi ir piedzenami no notiesātā. Saskaņā ar aizstāvja sniegto paziņojumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā atlīdzība uzradīta EUR 120. Uz apsūdzēto neattiecas Kriminālprocesa likuma 85. panta nosacījumi par personām, kuras atbrīvojamas no samaksas par aizstāvja palīdzību, jo lietā nav ziņu, kas apliecina, ka viņa mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju aizstāvja palīdzību nodrošināt no saviem līdzekļiem tagad un arī turpmāk. /pers. A/ ir darbspējīga persona, nav uzrādīti kādi apliecinājumi trūcīgas vai mazturīgas personas/ģimenes statusam, atrašanās cietumā neizslēdz iespēju, ja ne uzreiz, tad vēlāk, strādājot, pabeigt parādsaistības ar valsti jau pēc soda izciešanas, ja notiesātais nevēlas strādāt soda izciešanas laikā.

Kā redzams, tad lietiskie pierādījumi jau ir iznīcināti pirmstiesas kriminālprocesā un par rīcību ar tiem nav jāpieņem lēmums.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā noskaidroto, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520., 542., 543. pantu tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 175. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, apstiprinot 2018. gada 28. septembrī noslēgto vienošanos, sodīt viņu pēc šī panta un daļas ar piespiedu darbu uz 200 (divi simti) stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. pantu soda termiņā ieskaitīt /pers. A/ apcietinājumā pavadīto laiku no 2019. gada 22. aprīļa līdz 20. maijam – 29 (divdesmit deviņas) dienas, kas atbilst 232 (divi simti trīsdesmit divām) piespiedu darba stundām un uzskatīt sodu par izciestu.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu atcelt, atbrīvojot viņu tiesas zālē.

Piedzīt no /pers. A/ materiālā kaitējuma kompensācijas

- par labu cietušajai /pers. B/ - 759 EUR (septiņi simti piecdesmit deviņi euro);
- par labu cietušajam /pers. C/ - 25 EUR (divdesmit piecu euro);
- kā arī par labu valstij procesuālos izdevumus par aizstāvja darba atlīdzību tiesas sēdē 120,00 EUR (simtu divdesmit euro).

Procesuālie izdevumu iemaksas rekvizīti par aizstāvi: saņēmējs – Valsts kase; reģistrācijas Nr.90000050138; konta Nr.LV68TREL1060001239300; BIC kods TRELLV22. obligāti norādāms maksājuma mērķis – kriminālprocesa Nr.11088000916.

Likums nosaka visu piespriesto maksājumu labprātīgas nomaksas termiņu 30 dienas pēc sprieduma spēkā stāšanās. Ja nav saņemts maksājumu apliecinošs dokuments, tiesa nodod izpildu rakstu piespiedu izpildei par procesuāliem izdevumiem un cietušajiem ir tiesības saņemt izpildu rakstu piespiedu izpildei.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā, kad izbeidzies 10 dienu termiņš un nav iesniegts rakstisks lūgums par pilna sprieduma sagatavošanu.

Procesa dalībnieki 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Pilnu spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 dienu laikā no tā pieejamības dienas kasācijas kārtībā Augstākai tiesai, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.